

Бюджет для громадян

Южненської міської територіальної громади

Вступ

Шановні мешканці!

Радий презентувати вам спрощену, позбавлену технічної мови інформацію про бюджет нашої громади.

Цей документ покликаний у доступній формі розповісти, звідки у бюджеті нашої громади з'являються кошти і куди вони витрачаються. Ваша активна участь у громадських обговореннях (пропозиції та зауваження) щодо розподілу бюджетних коштів допоможуть нам краще зрозуміти потреби та намагатися якомога ефективніше врахувати їх.

Ми б хотіли зробити наш бюджет доступним та зрозумілим для кожного. Лише разом зможемо забезпечити ефективне використання наших ресурсів та побудувати комфортну успішну громаду.

З повагою
Міський голова
Володимир Новацький

Бюджет для громадян

Бюджет для громадян – це спрощена, позбавлена технічної мови інформація про бюджет територіальної громади (місцевий бюджет). Бюджет для громадян доповнюється візуалізацією, щоб полегшити розуміння фінансових показників та даних.

Основна мета бюджету для громадян – зробити складну, специфічну та технічну інформацію про місцевий бюджет доступною для розуміння широким колом осіб.

Бюджет для громадян допомагає кожному жителю територіальної громади зрозуміти бюджет своєї громади, побачити своє місце в бюджетному процесі, усвідомити, що бюджет територіальної громади формується з коштів платників податків, а самі кошти в бюджеті не з'являються нізвідки та не витрачаються керівництвом громади та депутатами місцевої ради на власний розсуд.

Разом з тим, бюджет для громадян допомагає побачити можливості для впливу на формування та витрачання бюджету територіальної громади.

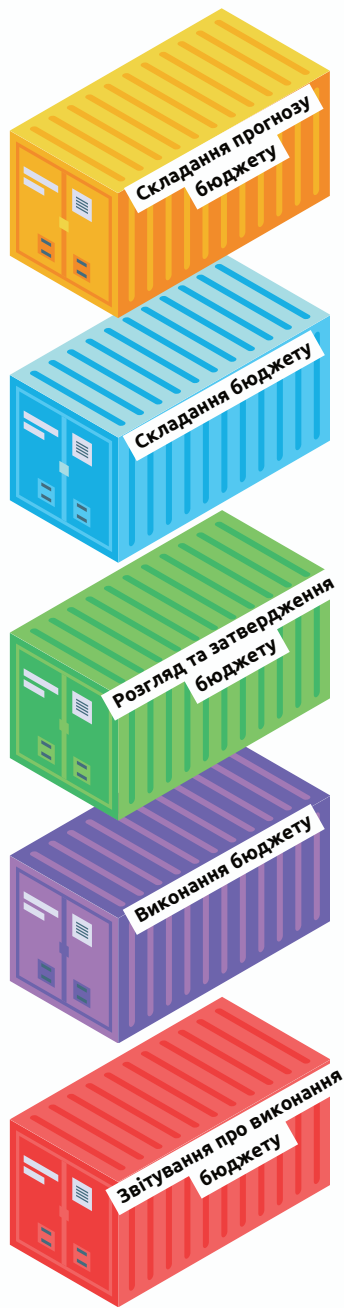
Бюджетна термінологія

- **Місцевий бюджет** – фінансовий план територіальної громади, в якому визначаються джерела і прогностичні показники надходжень коштів та на що саме вони витратимуться. Бюджет територіальної громади формується та витрачається відповідно до процедур, вимог, правил, визначених Бюджетним кодексом України. А це означає, що законом чітко визначено, яким чином і за рахунок чого формується місцевий бюджет, а також на що саме і як можуть витратитися кошти місцевого бюджету. Бюджет територіальної громади затверджується щорічно місцевою радою на відповідній сесії. Також місцева рада може вносити у разі потреби зміни до бюджету територіальної громади.
- **Бюджетні кошти** – це належні відповідно до законодавства надходження і витрати місцевого бюджету.
- **Доходи бюджету** – це надходження до бюджету. В територіальній громаді справляються податки і збори, частина яких надходить до бюджету. Також можуть бути і неподаткові надходження, як от: кошти, отримані за рахунок оплати надання адміністративних послуг або зароблені бюджетними установами; кошти, які передаються в місцевий бюджет з Державного бюджету або інших місцевих бюджетів (див. Трансферти).
- **Видатки бюджету** – кошти, що витрачаються на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним місцевим бюджетом. Видатки можуть бути поточні та капітальні. Поточні спрямовують на виплату зарплат, оплату комунальних послуг тощо, а капітальні – на будівництво, ремонт, придбання техніки й обладнання тощо.
- **Трансферти** – кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету територіальної громади. Трансферти можуть бути у вигляді дотацій чи субвенцій.
- **Субвенції** – кошти, які передаються з бюджету іншого рівня (Державного, обласного, районного бюджету, бюджету іншої територіальної громади) до місцевого бюджету територіальної громади на певну мету. Ці кошти можна витратити лише за визначеним призначенням. Приклади субвенцій: субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію інфраструктурних проєктів та розвиток об'єктів соціально-культурної сфери, освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам, субвенція з місцевого бюджету однієї територіальної громади іншій територіальній громаді на забезпечення надання соціальних послуг певній категорії громадян.
- **Дотації** – це своєрідна доплата з державного бюджету задля збалансування бюджетів нижчих рівнів, або іншими словами, на вирівнювання доходної спроможності бюджету, який отримує такі кошти.
- **Загальний фонд** – кошти, які витрачаються на надання послуг населенню (освітніх, медичних тощо). Наприклад, з нього фінансують виплату заробітної плати в комунальних закладах та установах, освіту (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культуру (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицину (ФАПи, амбулаторії, лікарні), соціальний захист, фізичну культуру і спорт (дитячо-юнацькі спортивні школи, заходи та змагання різного характеру).
- **Спеціальний фонд** – кошти, які також спрямовуються на фінансування надання різного виду послуг в територіальній громаді, але з однією суттєвою відмінністю – джерела їх надходження чітко визначені і вони мають витратитися на конкретні цілі і за визначеними напрямками використання. До спеціального фонду, наприклад, зараховуються надходження від програм міжнародної технічної допомоги, або власні надходження бюджетних установ, що утримуються за рахунок місцевого бюджету, інші власні надходжень територіальної громади.
- **Бюджет розвитку** – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, втілення масштабних проєктів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.
- **Бюджет** – це ключовий інструмент управління територіальною громадою, а також її розвитку відповідно до визначених пріоритетів та цілей. Діяльність органу місцевого самоврядування з одним бюджетом на один бюджетний період (один рік) охоплює час від формування місцевого бюджету до звітування про результати його виконання. Зазвичай ця діяльність триває довше одного календарного року (тобто довше, ніж сам бюджетний період).

Бюджетний цикл

Така діяльність протягом визначеного часу становить бюджетний цикл, який можна поділити на 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проєкту бюджету, розгляд проєкту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

Прогноз бюджету розраховується на три роки – плановий (той, на який плануємо бюджет) і два наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні три роки, а також на які цілі витратитимуться гроші із зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради, до 1 вересня затверджується на виконкомі та передається на розгляд відповідній місцевій раді.

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів відбувається розробка проєкту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проєкт бюджету оприлюднюється на сайті ради.

Попередній проєкт рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проєкт рішення передається на розгляд виконавчого комітету. Після цього проєкт бюджету розглядається та затверджується на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення і бюджет оприлюднюються на сайті ради.

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Крім цього, під час виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін до нього. Усі зміни проходять окрему процедуру – від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Також законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що передбачає затвердження кварталних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт проходить усю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Крім цього, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету має відбутися не пізніше 20 березня наступного року.

Травень -Серпень

У цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні три роки.

Як долучитися:

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – листом, надісланим звичайною чи електронною поштою;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу (контакти дивіться в кінці цього документу). Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місяця масового збору людей;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проєктів.

Травень – Жовтень

У цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

Як долучитися:

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Взяти участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

Листопад – 25 грудня

У цей час попередній проєкт проходить узгодження та обговорення, під час яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

Як долучитися:

- Взяти участь у бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проєкту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам у створенні бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також бюджету для громадян – розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

Січень – грудень

У цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

Як долучитися:

- Подати проєкт на конкурс бюджету участі. Брати участь у кампанія агітації за проєкти бюджету участі та голосувати за проєкти бюджету участі;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесії міської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

Січень – Березень

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

Як долучитися:

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесії, на яких звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконання бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

На чому засновано бюджет нашої громади

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі.
Основою для його складання є стан соціально-економічного розвитку громади.
Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей громади.

Наша громада зараз

Населення громади:

35 134

Загальна кількість осіб

25 038

Працездатне населення

10 692

Працівники

Розподіл працівників за галузями:

2 715

Промисловість

2 954

Транспорт

49

Сільське господарство

797

Освіта

331

Охорона здоров'я

504

Торгівля

Підприємства громади

32

промислові

28

транспорту

7

сільського господарства

25

торгівлі

Галузі діяльності підприємств

промисловість (хімічна, харчова), виробництво будівельних виробів, виробництво меблів, оброблення металів та інше;

транспорт (вантажний морський);

сільське господарство (виращування зернових культур, насіння олійних культур);

торгівля

5766,9112 га

Земля сільськогосподарського призначення

Стан доріг у громаді:

6338,98 м

Протяжність доріг, що потребують капітального ремонту

22584,48 м

Протяжність доріг, що потребують поточного ремонту

Освіта

6

закладів загальної середньої освіти

7

дошкільних навчальних закладів

Лікарні громади та заклади охорони здоров'я

1

лікарня

2

поліклініки

5

інших закладів охорони здоров'я

Якою ми хочемо бачити нашу громаду

Пріоритети, визначені Стратегією сталого розвитку Южненської міської територіальної громади на період до 2030 року

Пріоритет 1

Розвинута, конкурентоздатна інноваційна економіка.

Пріоритет 2

Сприятливий інвестиційний клімат та розвинутий туристичний потенціал.

Пріоритет 3

Культурний, спортивний, інтелектуальний розвиток з високим рівнем соціального життя.

Пріоритет 4

Енергоефективна, енергонезалежна та екологічно-чиста громада.

Пріоритет 5

Безпечна громада з розвиненою, комфортною для життя інфраструктурою.

Звідки в бюджеті гроші

Бюджет громади формується за рахунок двох основних джерел - це власні кошти (надходження від фізичних та юридичних осіб) та кошти, отримані з державного бюджету у вигляді субвенцій та дотацій. Власні надходження складають 75% від усього бюджету громади. Іншу частину громада отримує через державні субвенції та дотації.

Найвагомішим джерелом наповнення бюджету громади є податок на доходи фізичних осіб та податок на майно, який становить 83% від власних надходжень.

Найбільш вагомими платниками місцевого бюджету є:

- ДП «МТП «Південний» - 19,2%
- ТОВ «Дельта Вілмар Україна» - 9,2%
- АТ «ОПЗ» – 5,7%
- Адміністрація морського порту Південний – 3,1%

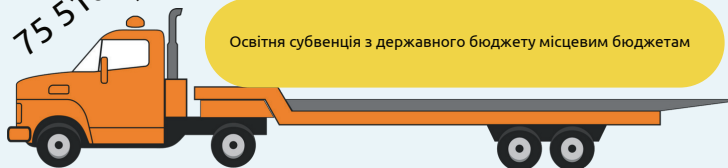

Бюджет громади 2024 рік

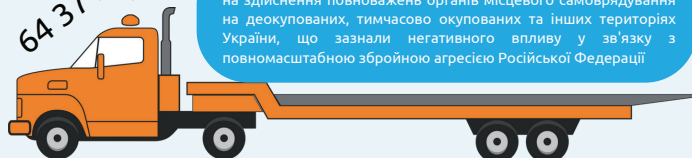
575 536,7 тис. грн

Всього **142 481,9** тис. грн

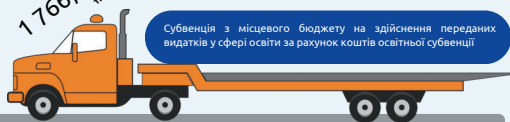
75 510,6
тис. грн

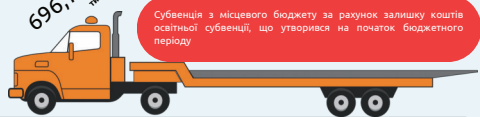
64 371,2
тис. грн

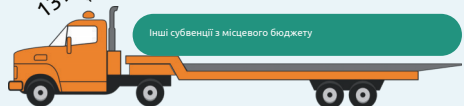
1 766,2
тис. грн

696,78
тис. грн

137,1
тис. грн

Власні доходи громади

Податкові надходження 386 715,3 тис. грн

Податок на доходи фізичних осіб	207 344,5 тис. грн
Податок на прибуток підприємств	102,3 тис. грн
Акцизний податок	19 638,2 тис. грн
Податок на майно	129 563,1 тис. грн
Єдиний податок	29 602,0 тис. грн
Туристичний збір	105,6 тис. грн
Екологічний податок	359,6 тис. грн

Неподаткові надходження 15 714,8 тис. грн

Доходи від власності та підприємницької діяльності	983,6 тис. грн
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	2 907,7 тис. грн
Власні надходження бюджетних установ	9 961,5 тис. грн
Інші	1 862,0 тис. грн

Доходи від операцій з капіталом 5 284,5 тис. грн

Надходження від продажу землі і нематеріальних активів	5 284,5 тис. грн
--	------------------

Всього
407 714,6
Тис. грн

Куди ідуть гроші з бюджету

Пріоритетами бюджету Южненської міської територіальної громади на 2024 рік, як і в попередні роки, є розвиток громади та посилення соціальної сфери.

Освіта

271 683,7 тис. грн

Управління громадою

60 393,0 тис. грн

Житлово-комунальне господарство

58 119,5 тис. грн

Фізична культура і спорт

39 496,4 тис. грн

Культура і мистецтво

35 454,8 тис. грн

Соціальний захист та соціальне забезпечення

29 518,8 тис. грн

Інші видатки

27 954,0 тис. грн

Охорона здоров'я

26 665,5 тис. грн

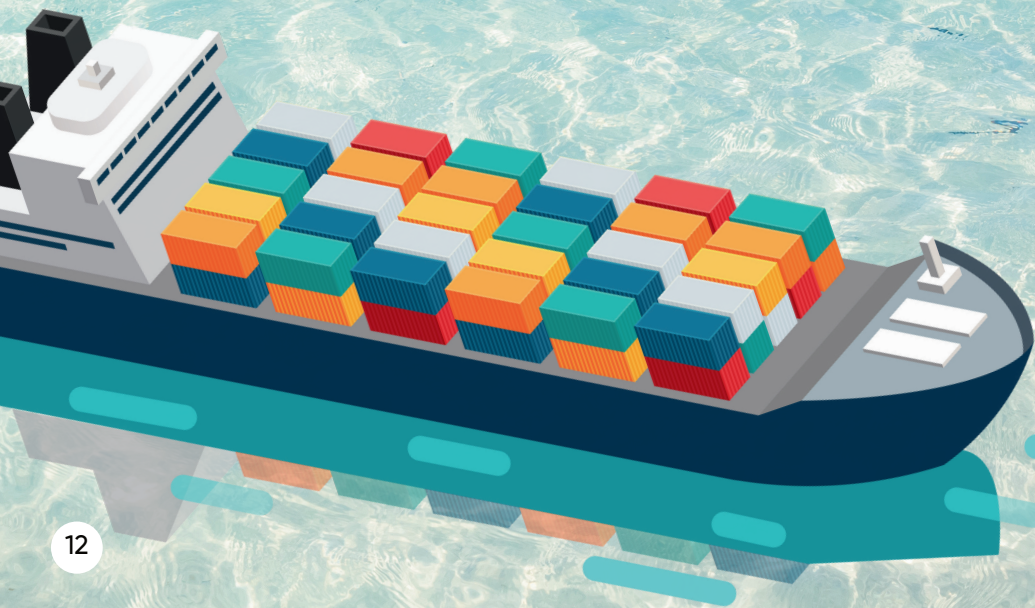
Економічна діяльність

13 863,1 тис. грн

Міжбюджетні трансферти

12 387,9 тис. грн

Найбільші видатки з бюджету

Освіта:

271 683,7 тис. грн

з них на заробітню плату	165 879,2 тис. грн
з них на нарахування на оплату праці	36 493,4 тис. грн
з них на оплату енергоносіїв	25 270,4 тис. грн
з них на продукти харчування	22 597,6 тис. грн
з них інші видатки	21 443,1 тис. грн

Управління громадою:

60 393,1 тис. грн

з них на заробітню плату	42 624,0 тис. грн
з них на нарахування на оплату праці	9 377,3 тис. грн
з них на оплату енергоносіїв	3 026,4 тис. грн
з них інші видатки	5 365,4 тис. грн

Фізична культура:

39 496,4 тис. грн

з них на заробітню плату	8 271,4 тис. грн
з них на нарахування на оплату праці	1 819,7 тис. грн
з них на оплату енергоносіїв	567,5 тис. грн
з них на субсидії та поточні трансфери підприємству КНП "СОК"ОЛІМП"	25 268,0 тис. грн
з них інші видатки	3 569,8 тис. грн

Культура:

35 454,8 тис. грн

з них на заробітню плату	21 210,3 тис. грн
з них на нарахування на оплату праці	4 666,3 тис. грн
з них на оплату енергоносіїв	4 493,2 тис. грн
з них інші видатки	5 085,0 тис. грн

Соціальний захист:

29 518,8 тис. грн

з них на заробітню плату	8 068,8 тис. грн
з них на нарахування на оплату праці	1 775,1 тис. грн
з них на оплату енергоносіїв	189,2 тис. грн
з них інші видатки	19 485,7 тис. грн

Видатки в сфері освіти

Загальноосвітній заклад	Кількість учнів	Усього видатків на заклад, тис. грн	Видатки на одного учня, тис. грн
ЛІЦЕЙ №1 ЮЖНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	1067	33 915,1	31,8
КОМУНАЛЬНИЙ ОПОРНИЙ ЗАКЛАД ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВИТИ ЛІЦЕЙ № 2 ЮЖНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	849	29 656,0	34,9
ЛІЦЕЙ №3 АВТОРСЬКА ШКОЛА М.П.ГУЗИКА ЮЖНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	984	33 880,0	34,4
ЛІЦЕЙ № 4 ІМЕНІ В'ЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА ЮЖНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	663	21 977,2	33,1
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД СИЧАВСЬКА ПІМНАЗІЯ ЮЖНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	135	9 142,8	67,7
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД НОВОБІЛЯРСЬКА ГІМНАЗІЯ ЮЖНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	93	6 784,4	73,0
РАЗОМ	3791	135 355,6	

Кількість бюджетних установ- 18 , з них:

- дошкільні навчальні заклади – 6
- загальноосвітні школи – 5
- загальноосвітня школа – дошкільний навчальний заклад - 1
- позашкільні заклади - 2
- школа мистецтв - 1
- інші заклади освіти (центр професійного розвитку педагогічних працівників, централізована бухгалтерія, інклюзивно-ресурсний центр) – 3

- Кількість вихованців в дошкільних навчальних закладах та загальноосвітніх школах-дитячих садках - **962**
- Кількість учнів в загальноосвітніх школах та ЗОШ-ДНЗ– **3 791**
- Кількість учнів в естетичній школі виховання – **575**
- Кількість вихованців в позашкільних закладах освіти – **765**

Видатки на розвиток громади

Бюджет розвитку громади

З 24 лютого 2022 року з зв'язку з відкритою агресією російської федерації роботи з будівництва були призупинені, відповідно терміни завершення робіт та введення в експлуатацію деяких об'єктів були перенесені на 2023 рік. На 2024 рік заплановані такі видатки:

Назва об'єкту	Розмір фінансування в 2024 році, тис. грн
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	4 423,4
Капітальний ремонт частини підвального приміщення з влаштуванням споруд подвійного призначення з властивостями найпростішого укриття блоку № 3, що планується використовувати для укриття учасників освітнього процесу Ліцею № 1 Юженської міської ради Одеського району Одеської області за адресою: просп. Миру, будинок 19-А, м. Южне, Одеського району, Одеської області, у т.ч.:	11 205,8
• проектні роботи	1 205,8
Проектні роботи "Капітальний ремонт системи вентиляції в приміщеннях найпростішого укриття № XXIII; XXVII; XXIV; XXVIII; XXXII; XXXI; XXIX-XXX; XXXIX; XXXIII; XXXIV; XXXIX-1; XXXV; XXXV-1; XXXVI; XXXVII; XXXVIII; XXXVII-1; XXXVIII-1; I-1; I-2, що планується використовувати для укриття учасників освітнього процесу Ліцею № 3 "Авторська школа М.П.Гузика" Юженської міської ради Одеського району Одеської області за адресою: Одеська область, Одеський район, Юженська територіальна громада, м. Южне, вул. Хіміків, 10-А"	268,8
Капітальний ремонт з утепленням покрівлі в частині нежитлової будівлі комунальної власності за адресою: Одеська область, Одеський район, м. Южне, пл.Перемоги, 1, у т.ч.:	3169,3
Проектні роботи «Реконструкція котельні з встановленням когенераційної установки, за адресою: 65481, Одеська область, Одеський район, Юженська територіальна громада, м. Южне, вул. Старомиколаївське шосе, 8"	1 497,5
Капітальний ремонт твердого покриття (пішохідна доріжка) вздовж житлових будинків по просп. Миру, 15, 17, 25 м.Южного Одеської області, в т.ч.:	2115,5
Нове будівництво колумбарію на території Юженського кладовища, за адресою: 65481, Одеська область, Одеський район, Юженська територіальна громада, м. Южне, Юженське кладовище, у т.ч.:	4 003,1
• проектні роботи	155,7
Реконструкція системи медичного газопостачання з влаштуванням майданчика під джерела медичних газів КНП "Юженська міська лікарня" Юженської міської ради за адресою: Одеська область, Одеський район, м. Южне, вул. Хіміків, 1, у т.ч.:	3 738,7
• коригування проектної документації	49,8
Проектні роботи "Нове будівництво укриття, що планується використовувати для учасників освітнього процесу в комунальному закладі "Новобілярська гімназія" Юженської міської ради Одеського району Одеської області, за адресою: 67550, Одеська область, Одеський район, смт. Нові Білярі, вул. Шкільна, 9"	1 478,0
РАЗОМ:	28 730,8

Контактна інформація

*Заступник начальника фінансового управління -
начальник відділу планування та економічного аналізу місцевого бюджету*

Ганна Зелинська
тел. (04842) 3-30-33

Відділ діловодства та контролю Южненської міської ради

тел. (04842) 3-30-07

Пропозиції до бюджету

Це видання підготовлено Громадським Партнерством «За прозорі місцеві бюджети» в рамках проєкту «Бюджетна партисипація від А до Я» та стало можливим завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА». Зміст цього видання не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США